

**Petri Flores Hispani Episcopi Castellimaris Iu. vtriusq[ue]
doctoris, oratio habita Romae in basilica principis
Apostolor[um] ad sacrum Collegiu[m] Sacrosancte Roma,
Ecclesi[a]e Card. de summo pont. eligendo Iulij .II. Pontific.
Maxi. successore.**

<https://hdl.handle.net/1874/428926>

h

5

PPETRI FLORES HISPANIEPISCO-
pi Castellimaris lu, vtriufq; doctoris, oratio
habita Romæ in basilica principis Apo-
stolor; ad sacrum Collegiũ Sacros
sancte Roma, Ecclesię Card. de
summo pont. eligendo Iulij
.II. Pontific, Mas
xi. successore.

Sermo in vrbe.

Lectore me, lege, & gaudebis.

S Reuerendissimo in Christo patri & D. F. Dño archie
episcopo Toletano, tituli. S. Balbinæ. S. R. E.
presbytero Cardinali Hispaniæ eius ordi
nis amp. Petrus Flores, episcopus
Castellimaris, S. P. D.

Quarto No. Martias, quo die sacrosancti patres Ro. ecclesie
Card. in conclaue coiere, oratione habui, mihi ab eis delatam, de
pontifice maximo eligendo. Plarisq; (vt arbitror) ratione ex
quirentibus, cur ego in hac, hominũ eloquentiũ ac disertorum,
tam fecunda vrbe, quasi in alienum locũ inuaserim, tantaq; fre
quentia dixerim, quanta fortasse pauci antehac homines peregrini.
Neq; tam attentione patrũ, quorũ aures summis uiris assidue
dicentibus obcalluerũt, q̄ admiratiõẽ, q; nouũ hominẽ audirẽt,
& eum quẽ nosse ab eo studio prorsus alienum, Plarisq; itaq;
omnes, vel q; laudi meæ studeant, vel q; illam pensiculatim ve
lint recensere, id quod in oratione horrida ac ieiuna suspicari li
cet, cum a me postularent, vt sibi exscribendi potestas fieret, non
potui singulis qui id officiose petere videbant, non promittere.
Neq; possum prestare omnibus, præ multitudine. Sed eorũ stu
dijs obsequutus, cepei consiliũ, magno quidẽ meo periculo, vt
quod occultare obtegereq; debueram, & (vt aiunt) vna manu
clam altera tenere, in vulgus prodiret, existimationeq; meam in
arbitriũ hominũ afferret, ad opinionẽ populi, & iudicia tam va
ria & tam multa, q̄ sunt ipsi homines, cepei te patronũ, in cuius
fide tutelaq; recumberem. Qua quidem in re studia persequor
patru mei Anto. Flo. archiepiscopi Auenionẽn. octauo abhinc
mese, mihi & tibi ante omnes erepti, qui ita tibi se, suos, suaq; oĩa
dederat, vt nihil excipere vellet, quin esset tuum. Accipe eã quã
manu emitimus, iuram sine cespite aut scrupulo, vepote via
tuo nomine munita, tibi vero inscriptam. Tum quia cũ cæteris
amplissimis patribus tibi quoq; qui eiusdẽ ordinis es, dicta fuit,
vt quam absens audire non poteras, coram recitari iubeas, tum
quia tota est tuis moribus cõtexta, vt si qui forte sunt, qui te non
norũt, efficiã imaginem tuę vitæ, tanq; pposita tabula intuean
ur, quã velut sacram, religio sit manu violari, aut pollui vituligi
ne. In q̄ qui multa sunt desideraturi, queso boni consulant, me
minerintq; a uedos esse qui citharœdi fieri nõ potuerũt. Apud
ceteros vero, de te ita testatũ est, vt inuidi sint magis, qui te non
admirantur, q̄ qui landant assentatores. **V**ale.

Petri Flores Hispani Episcopi Castellimaris lu. vtri
usq; doctoris oratio, habita Romæ in basilica princi
pis Apostolorum, ad Sacrum collegiũ Sacrosancte
Ro. Ecclesie Card. de summo pont. eligẽdo Iulij, II.
Pontific. Maxim. successore.

Nauiculã Petri gubernatore amisso, alto pela
go fluctuantẽ, estu, turbieq; iactatã, vestro pre
sidio patres amp. quodã velut numine nauic
ulatoribus implorato, & tanq; a victoribus in maxi
mis tẽpestatibus de repẽte captis oĩbus navis arma
mentis, a vobis ope, auctoritate, & cõsilio in portum
salutis reducẽ speramus. Et quẽadmodũ naufragi ul
tabula, vel nandi peritia e gurgite in uadũ recepti dũ
impetũ, agitatioẽsq; maris vnde emer serãt, oculis p
metiũtur, supatis periculis mltto iocũdius q̃ ante nau
fragiũ affici solẽt. Sic nos min⁹ accerbe ferimus hãc
eccleie calamitatẽ, dum vos intuemur ex q̃bus expe
ctamus, & futurẽ cõfidimus eum q̃ nauiculam hanc
conscẽdat, & mitioribus ventis, pacatori mari, scelis
ciori cursu, eã duce sancto Spiritu in tutissimã statioz

Perulgatũ est, & peculiare nem recipiat.
pene oĩbus q̃ in publicũ sunt dicturi, non ni
hil p̃refari ad excusationẽ eius muneris vel re
mere suscepti, vel inscitia, ignauiaue sua nõ absoluti
q̃ nulla re magis putant vulgi censurã defugere pos
se, quã si ipsi sibi eam anteferãt, dũ statim initio quã
sibi obijci possunt, p̃fitentur. Id more quodã cãteris
vsurpatũ, necessario mihi non putauĩ pretermittẽdũ,
in re maxima, locoq; amplissimo, quorũ cum alterũ
aĩ, ingeniũq; alterũ linguẽ egeat facultatibus, vtrũq;
a me q̃ nullo studio, nullo vsu, aut exercitatioẽ id fue

rim consequit⁹ (mihī quoq; desideratū) estis vos de
sideraturi. Verū cū mihī plurimū repositum sit in be
nignitate vestra, vt paulatim e portu remigās, mox ī
altū puectus, v̄o afflatu audeam vela expandere, tū
in illo sancto sp̄ritu quo repleti nedū apostoli, sed eti
am infantes sunt loquuti magnalia dei, q; vobis e cę
lo euocatus est, & a deo ad eligendū vicariū suū ter
rarū ac cęliq; potentē, animis v̄is immissus. Dicitur
itaq; de re que longam, latāq; habet deliberatiōem
eum implorabo quem vos, rem eandem facturi, hos
diernis quoq; solemnibus de vetusto ecclesię more
Veni creator sp̄ritus, mētes tuos (implorastis.
rū visita, imple sup̄erna gratia, que tu creasti pecto
ra. Assumptiōē vicarij Iesu christi dñi n̄i ī vnicū illi⁹
ouilis vnicū pastoris, de qua mihī hodie ī sup̄remo
totius orbis senatu dicēdū est, vt ab eius exordiar ori
gine, varietate tēporum non semp vno loco cōstitis
se, sed varijs modis legimus celebratā. Nam cū redē
ptor noster nostra tūc fragilitate indutus, ad patrē re
migraturus, princīpatū ecclesię Petro reliquisset, īn
telligēs is pxime sibi martyriū instare, Clementē suc
cessorē sibi ascitū, sacris īnitiauit, eiq; cathedrā & ec
clesiam cōmendauit, qui eā viuente adhuc Petro di
misit. ī cuius locū per martyrium postmodū absū
pti, Linus sufficitur. Deinceps potestas eligēdi sum
mi pont. fuit penes clerū, simul & populū Romanū
aliquādo electiō fiebat cleri auctoritate, & populi cō
sensu. Nonnuncq; per seculares p̄cipes, vt imperato
rem & alios, vel p̄ decretū suū p̄stebāt auctoritatē
electo, vt ordinare. Id adrian⁹ pont. max. & vniuer
sa synodus priuilegio tribuit Carolo cognomento
magno. Idem Leo confirmauit Ottoni primo Teu

ronū regi. Hec potestas diu pragata, veluti quę sūmi pontificatus legitimos auctores querere ad vos mō patres ampli. quos ecclesia inter alias dignitates, veluti lucidissimas q̄sdā stellas int̄ minutissimos ignes accēdit, vt mētes v̄r̄e ad p̄clara erectę magnis semper reb⁹ intēderent. **A**d vos inquā solos tanq̄ veros cardines, in q̄bus fides ip̄a vertit̄, ad vos tanq̄ veras colūnas, q̄bus vniuersalis ecclesia fulcit̄, auctoritate Nicolai & Alexandri in Lateranē. & Gregorij in Lugdunē concilio est deuoluta & de mandata. Cōstituit sibi deus vicariū p̄ Iesū christū filiū suū eundē vos facit̄ per spiritū sanctū. **H**ęc ergo potestatis magnitudinē, excluso omni timore, cū charitate exerce te, quę iuxta Ambrosiū excludit timorē, vt miles qui diligit imperatorē, bella p̄ imperatore suscepta non metuit, & seruus amans dūm quis perremota mitzatur, ipsa tñ gicula amore dñi contēnit. **E**t ex Augu stini sentētia, sarcina quę grauis est infirmitati, leuis efficit̄ charitati, quā omni ambitioē vacuā induatis. **N**am principat⁹ (vt ait Leo) quē aut seditio extorsit, aut ambitus occupauit, et si moribus atq; actibus nō offēdit, ipsius tñ inicit̄ sui est p̄nitiosus exēplo, cū vix bono peragātur exitu, quæ malo sunt inchoata principio, q̄ si in quibuslibet ecclesię gradibus p̄uidēdū, sciēt̄erq; curandū est, q̄ in domo dñi nihil inordinatum sit, nihilq; p̄posterū, quāto magis elaborādū est q̄ in electioē ipsius q̄ supra oēs gradus cōstituit̄ nō erretur. **N**am totius familię dñi status, & ordo nutabit, si q̄d requiritur in mēbris, non inueniatur in capite. **N**eq; .n. fieri pōt vt quod turpiter partū est, religiose ad ministret̄. Colligite p̄res ad istā electionem oīs animi, & in vnū cōgregate virtutes, cūcti v̄r̄i sēsus

in uigilent, ita ut nihil in eis sapiētis, nihil in eis desit
industriæ, sed adsit omnis multitudo sensuū, omnis
cōgregatio sanctarū cogitationū, ut intelligat non sa-
cerdotē eligere, sed sacerdotū summum sacerdotem,
non pontificē sed pontificū pontificem, non principē
patriarum, sed principem principū sacerdotum.
& illū cui gubernatio totius ecclesiæ militantis incū-
bit. Nihil enim difficilius esse (Diocletianus aiebat)
quā bene gubernare, hac precipue tēpestate qua oīa
armis strepere, & bello ardere uident. Quilibet enī
nautarū, vectorūq; trāquillo mari gubernare potest.
aut ubi magna orta est tēpesta, & crebris fluctib⁹ ra-
pitur vento nauis, tūc uiro & gubernatore opus est.
Quāobrem accingite uos validissimo conatu, talem
eligere q̄ alterā manū remo, alterā clauo nauiter ap-
ponat, et cū Hieronymo qui p̄stantior est, q̄ doctior,
qui sanctior, q̄ in omni uirtute eminentior, ille ad sū-
mū sacerdotiū assumatur, & nullus neglecta cōiūti-
litate, suo lucro, p̄spiciat. Penset qd omnibus, nō qd
sibi soli expediat, qd publice rei intersit, nō quid pri-
uātē, male enim eligentes cū sint in culpa sibi attri-
būt quicq; electus in male administrādo cōmittit.
Memētote patres uos locū apostolorū manifestissi-
mē tenere quibus dñs noster dixit. **V**os estis sal ter-
ræ, & lumē mūdi in uestris manibus debēt esse lucer-
næ ardentes, ex uobis enim debet p̄dere, ut uerbis
Bernardi in libello de consideratiōe ad Eugeniū uita-
mur, Romanus pontifex sacerdos magnus, pōtifex
sūmus, princeps episcoporū, heres apostolorū, pri-
matu Abel, gubernatu Noe, patriarchatu Abrahā,
ordine Melchisedech, dignitate Aaron, auctoritate
Moyses, iudicatu Samuel, potestate Petrus, uictiōe
Xps. **V**as ergo in quo talis potestas, tanta in cōelo

& in terra iurisdicção, ac tot misteria cōcurrūt, splēdi
dū esse oportet, & tale, cui⁹ sit integritas spectata,
mores cogniti & pbatī, auctoritas nō vulgaris. Ita vt
nihil i eo desideret qđ ad summū pont. ptineat, Bea
t⁹ enī Petrus pemnē meritorū dotē cū hereditate ino
cētie trāsmisit ad posteros. Reducite ad mēoriā pa
tres Valētinianū Impatorē, q mortuo Auxētio Arria
nē pfidię mgrō, q ecclesiā Mediolaneñ. vt lup⁹ dilas
niauerat, cum vellet catholicū sibi ordinari antistitē,
euocās Epōs hec eis est loquit⁹. Nostis apte eruditi
diuis eloquijs qualē oporteat esse pont. & qā nō de
cet cū verbo solo sed etiā cōuersatiōe gubernare sub
iectos, totiusq; semetipsū imitatorē virtutis ostēdere,
testēq; doctricę, cōuersatiōem habere bonā, talē itaq;
in pōtifficali cōstituite sede, cui & nos q gubernam⁹
imperitū syncere nra capita submittamus, & ei⁹ mo
nita dū tanq; hoies deliquimus, necessario veluti cu
rātis medicamīa suscipiam⁹. Talē inq; patres in pō
tifficali cōstituite sede, qui cū prudētia arceat a grege
suo rabie luporū, nā princeps prudēs est murus inex
pugnabilis, & q aliorū exēpla dirigūt. Erat iuxta sa
crā auctoritatē, ciuitas parua & pauci in ea viri, venit
contra eā rex magn⁹ & vallauit eā, struxitq; muniti
ōes p girū, & pfecta est obsidio. Inuēt⁹ est in ea pri
nceps prudēs & liberauit eā p prudētiā suā. Talē quē
sapiētia faciat dignū pncipatu, p me (ingt sapiētia)
reges regnāt, & legū cōditores iusta decernūt, p me
pncipes iperāt & prudētes d'cernūt iustitiā. Talē qui
cū iustitiā spūalia & tēporalia distribuat & moderet,
hec est illa insignis virt⁹ quæ rēpub. cum pace auget,
Erit enim opus iustitiæ pax inquit ysaias, & cultus
iustitiæ silentium, & securitas vsq; in sempiternum
Talē q viris integris vtať & prudētib⁹, q neq; fallere

quæq; neq; falli a quoq; possint qui non admittat im-
proborū cōsilia, q non possunt nisi inhōesta suadere
quid tandem a malis consiliū expectandū est nisi vt
bonis se prebeāt oppugnatores, & sint impedimēto
quicqd ad gloriā, & decus, & honestatē decernat. vbi
autē im pbitas valet, non illud qdē imperiū dicendū
est sed tyrannis, & turbulētia, quæ facillime potest
euertere ecclesiā. **P**essimi autē ciues inquit Plato care
ant splendore, lateāt oppressa vitia, nullusq; pateat a
ditus ad dignitatē, nec vnq; extollant. ac bonorū con-
silijs honestissimis referta sit ciuitas, ferueat optimo
rum auspicijs respublica. ductuq; illorū exeāt in aci-
em, & procedāt legum, decretorūq; vexilla, & pacis
cohortes illis ducibus suo loco statuatur. Talē qui
magnā adhibeat diligentiam, vt quē re aliqua clarū
cognoscat, illi eū præficiat, qui vtatur in fisco & que-
stura viris integerrimis, in domestico apparatu com-
positos & nitidos, in cerimonijs graues & sãctos ad-
hibeat. Apud quē sacra, publica & secreta, sint preci-
pua. Qui autē sacra non celebrat (ait nescio quis) ceri-
monias despectas habet, tēpla non frequētat, dies fe-
stos non obseruat, pfana sacris, & fluxa æternis pos-
tiora existimat. Quid hic facere aliud videtur, quā qd
inmortali deo, bellum indictum habere videatur, q
enim pacto hominem hunc, ius tibi redditur; cense-
as, quem videas sanctissimo deo, quod suū est, non
perfoluere? qui enim religioni studēs, diuina turatur,
fluctuare potest aliquando, mergi autem nunq; pos-
test. Talem deniq; patres eligite, qui pro rei dignita-
te, summo studio, summa diligentia, a malis optima
queq; secernens, administret. qui scientia peditus
experientia refertissimus sit, qui vocetur a dignitate

non dignitas ab ipso, qui existimet ecclesiam, cui debet præesse, fidei suæ cōmissam, nō potestati traditā, cui plenitudo potestatis sit curarum plenitudo, & pōtificatus sit ei magis oneri q̄ honorī. Cū nil aliud sit (teste Gregorio) magna dignitas, q̄ magna tempestas.

TO bone deus, quot & quanta mala ex malis capitibus oriuntur: quæ inde in membrorū perniciem defluunt. Cum pastoris vita, in exēplo debet esse peccatoribus. & ex mala vita præsentis, sequit̄, q̄ cū eius vita despiciūt, ipsius etiā iussio cōtemnatur. Quid horribilius, q̄ esse errorū magistrū, qui positus est, vt aliorum corrigat errores? Quid deterius, q̄ illū qui populi orationis clipeo tueri debet, semetipsum iaculis hostiū ferendū exponere? Quid periculosius prælato, qui si peruersa unq̄ perpetrat, tot mortibus dignus est, quot ad subditos suos perditionis exempla trāsmittit. Nemo em̄ in ecclesia (vt aurea verba Augustini referamus) amplius nocet, q̄ qui puerse agēs, nomen vel ordinē primatus habet. Delinquentē nāq̄ hunc redarguere nullus præsumit, & in exemplum culpa vehementer extendit, q̄ pro reuerētia ordinis peccator honorat̄. Expedit em̄ cauere, ne qui positus est ad gubernationē populorū, efficiat ruina multorū. Et qm̄ vos illi summā rerū delegatis, quanq̄ summū postea principatū obtineat omnis tamē actio, oīs virtus, oēs cogitatiōes, omnia sua studia, ab ea prima ratione proficiunt, & illo tm̄ ministro, vestra sunt. si quid præclare, si quid magnifice, si quid diuine facit, vobis q̄ autores estis, gratia & gloria. si in diuersam partē peccat, dedecus & odiū cōciliat. Nō est hic magistrat⁹ annuus, aut semestris, ut finito honore, lege

aliqua queri possit, bene ne an male gestus sit, & illi
qui iniuriam acceperit, actio detur. Non sunt hæc co
munitia consularia, aut tribunitia. Nō estis delaturi im
periū vnius vrbs, aut prouinciæ, sed principatum to
tius orbis, perpetuū imperiū, potestatem sine prouocac
tione, liberū ius in omnes gentes, & cū deo cōmune
est cōlorū arbitriū. Meminerit caput ecclesiæ; ex
verbis domini se ostentandū esse contra solem, popu
lus em̄ peccat, & princeps ostentatur cōtra solem, vt
examinetur & arguatur a luce. Consideret ergo pon
tifex conditionē suam, qui nō solū pro suis proprijs
est arguendus delictis, sed & pro populi peccatis cō
gitur reddere rationem, ne forte populus delinquat,
quia ipse nō docuerit, quia ipse nō monuerit. Si ergo
eo negligente plebs peccauerit, ipse ostentabitur con
tra solem, & ad iudiciū producet. Tales ergo præsi
dentes arguit Moyses, i. lex dei, velut negligentes &
desides, & in eos cōuertetur iracūdia dei, & cessabit
a populo. Hæc si cogitarent homines, non cuperent,
neq; ambirent ad ecclesiæ principatū. Sufficere em̄
deberet vnicuiq; pro suis proprijs argui delictis, suffi
cere pro semetipso, & pro peccatis suis reddere ratio
nem. Quid necesse est, etiā pro populi peccatis osten
tari, & ostentari contra solem, ante quē nihil potest
abscondi, nihil obscurari. Sed prohdolor, qñq; ppter
peccata nostra datur nobis princeps ecclesiæ, nō per
dei arbitriū, sed prout merita nostra deposcūt. Si ma
li sunt actus nostri, datur nobis princeps scđm cor
nostrū. Dominus em̄ dicit, Fecerunt sibi regē, & nō
per me, & principem, sed nō per consilium meum. Et
hoc dictū videtur de Saul, quē licet ipse dñs elegerat,
& regem fieri iusserat, sed qm̄ non scđm voluntatē

dei, sed scdm peccatoris populi meritum fuerat electus, negat eum sua voluntate & cōsilio constitutū. Ita ergo patres ampliffi. agatis, & ita deū optimū oramus, vt talem nobis detis ecclesiæ principē, qui moribus & honestate, qui patientiā ac mansuetudinē, perfectū de se populis præbeat exemplū. Et cū constitutus fuerit super gentes & regna, eradicare & plantare, primū eradicet præcedentiā mala, spinas, & tribulos vitiōꝝ. Dum em̄ istæ malæ radices occupatā detinent terram, non potest semina bona & sancta suscipere. Deinde plantet ea, quæ ad bene sancteq; viuendum sunt nobis proposita.

Habetis patres ampliffi. sacrorū conciliōꝝ, & sanctorum patrum decreta, nec non Iulij. II. pontif. maximi. constitutionē, veluti alteram legem Iuliam, de simonia. Has obseruate, has respicite, hæc erunt vobis semitæ, per quas ambulando minime potestis errare. Quarū violatarū questio vobis, non tm̄ cum hominibus, sed cum deo futura est, ex cuius ore, in throno sedentis, procedit gladius bis acutus. Habetis insuper per Apostolū clamantem, & breuibus verbis nobis depingentem pontificem. Sed proprius dominus noster Iesus Christus, per Ioannem, cum gubernationē ecclesiæ militantis voluit Petro tradere, signanter in eo cōsiderauit charitatē, dicens, Simon Ioannis, dilis me plus his. necdum semel, sed & tertio, vsq; ad contristationem Petri. Arguens per hoc, q̄ ille tm̄ dignus est summum illum gradū obtinere, qui in charitate omnes alios antecellit. Sed pacificū, cū eodē Apostolo, ecclesiæ iam armis defesse, patres ampliffi. date pastore. Hoc est qd̄ vos monet dominus noster Iesus Christus, dum vltimo eius testamento, nobis

pacem dedit atq; reliquit, dicens, Pacē meam do vobis, pacem relinquo vobis. Hęc est pax illa, quę per angelū, christo sole nostro nascēte, extitit decantata, dicentē, Gloria in excelsis deo, & in terra pax hominibus bonę voluntatis. Pace & cōcordia gaudet altissimus, & per eam mirū in modū gloriatur. Pacifici (dicit dñs) filij dei vocabunt. **O** q̄ dulcis est pax (auctore Augustino) pro tēporali salute mortaliū. Vnde pacē habere, debet esse cōtinuę voluntatis, bellū nō nisi necessitatis. Nō em̄ pax queritur, vt bellū exerceatur, sed bellū gerit, vt pax acquiratur. Esto ergo bellando pacificus, vt quos expugnas, ad pacis voluntatē vincendo perducas. Nam deū pacatū habere nō potest, qui pacē nō habet. **E**t Grego. Nazianzenus; Coelum, terra & mare, donec inter se in pace sunt & quiete, naturę suę terminos seruant, neq; vnū cōtra alterū surgit, stat mundus, & pulchritudine sui & decore præfulget. Audite patres Hieremiā. Querite pacē ciuitatis, ad quā transmigrare vos feci, orate p̄ ea ad dñm, quia in pace illius, erit pax vestra. Hęc ciuitas patres ampliss. quid aliud est, q̄ ista uniuersalis ecclesia, cuius vos estis supremi ciues, cui vos præsidetis. Conseruate eam in pace, qm̄ in pace illius erit pax vestra, in tranquillitate illius erit trāquillitas vestra. Scitis quid dico, experti estis bella, faciatis illud Paralipomenon, Quieuit regnū Iosaphat, & dedit illi dñs pacem per circuitū. Queratis pacē diligenter per circuitū, quiescat ecclesia, quiescat curia, quiescant enses, cessent bellicę machinę. Dimittite arma, sumite togam, dimittite galeā, sumite mitrā. Cedat acies choro, classica organis, sulphur & nitrum thuri. Per speciem agni, nō leonis effingit deus. Id voluit significare

tatis, qui in alienas fortunas immineant, innocentes
tormētis adigant culpam fateri, quā pecunia luan-
nocētes exhaustos, prius & excussos absoluant. Spi-
ritualia cum temporalibus non permulentur. **Dispu-**
tant nescio qui literatores, an pontifices maximi te-
neantur illis legibus, quæ de simonia scriptæ sunt,
quasi q̄ illis sit licentia cōtaminandi sacra, a quibus
est tradita disciplina pure ac sancte exercendorum.
Nolo argumentis contendere, an animæ Christi san-
guine redemptæ, & eius testamento maximorū pon-
tificum fidei traditæ, impune precio cōmitti possint.
Eo tamen fit, vt in hominibus non vita, non doctri-
na, nō mores exquirantur, sed vt splendeant manus
auro. **Eligatis itaq̄** talem virum, quo corrigant̄, vel
si id non iuuat, refecentur cupiditates, vel potius cau-
sæ turpissimi lucri, quæ tanq̄ herbæ pestilentissimæ
impediunt bonam frugem. quo pontifice corrigant̄
etiā officia huius vestræ curiæ sine aliquo, vel sal-
tem moderatione. Cognoscite q̄ deformis sit, omne
genus negociationis, in qua vos vrbe estis, esse mer-
cennarium. Fui ego apud Hispanos gentem meam,
Gallos, Germanos, solent ad nomē vrbis, vbi sedes
Petri, vbi potestas Christi sit, trepidare. **Magna tamē**
mihi saepe cū illis, pro dignitate ipsius vrbis, pugna-
fuit. Eam em̄ aiebant expilatoribus esse expositam.
Desciscat iam studiū, a lucro ad virtutem, a diuitijs
ad disciplinā liberaliorē. **Redeat multitudo illa clas-**
sissimorū virorum, qui ad hāc vestram urbem, tanq̄
ad spem vitæ honestissimæ undiq̄ gentium solebāt
concurrere. Id facile fiet, si merita hominum, non pe-
cuniæ censentur, si viderimus honoris tantū cuiq̄
non esse, quantum in censu sit.

Dominus noster Iesus Christus, qui siccis pedibus
 Petrum per mare deduxit, idem fluctuantē hanc nau-
 uiculam, & procellosa tempestate agitatam, in portū
 salutis deducat. Et spiritus sanctus, quē hodierna die
 ducem vobis patres ampliss. cōstituisitis, dirigat men-
 tes vestras, & illuminet. Et quia in eius nomine estis
 congregati, in medio vestri sit, & in omnem inducat
 veritatem & charitatem. Adueniatq; ignis diuinus,
 non comburens, sed illuminans, nō consumens, sed
 lucens. & inueniat vos cōcordes charitate, & corda
 vestra receptacula munda, & tribuat vobis charisma-
 tum dona, vt eius splendore illuminatæ mentes ve-
 stræ adaperiantur, vt talis ex vobis summus prodeat
 antistes, qui spirituales & temporales ecclesię thesau-
 ros ita distribuatur, vt cum grege sibi cōmissō, post fœ-
 licem gubernationem, ad vitam perueniat sempiter-
 nam. **C** Dixi.

C Finis, Argentorati, Ex ædibus
 Schürerianis, Mense Maio,
 AN. M. D. XIII.

